

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Бражник Л.В., студ. гр. К-51

Актуальність даної теми полягає в тому що одним із таких факторів, який може безпосередньо сприяти або перешкоджати демократичному політичному розвитку, виступає політична культура. Без її вивчення неможливе розуміння політичного життя суспільства. Ґрунтовне дослідження політичної культури дозволяє глибше зрозуміти сутність політичної системи, визначити її специфічні особливості та дослідити шляхи розвитку. Особливо актуальною ця проблема є для України, де одночасно з переходом до демократичного суспільства, проходять процеси розбудови держави та консолідації нації.

Політичні традиції, історичний шлях, геополітичне положення та специфіка конкретного етапу розвитку суспільства впливають на стан політичної культури. Україна має багату на події історію, вельми вражаюче геополітичне розташування, полі етнічний склад населення. Сьогодні наше суспільство знаходиться на шляху демократичних перетворень, намагаючись увійти повноправним членом до співтовариства стабільних, відкритих, демократичних країн світу.

Історична доля України відобразила взаємодію двох тенденцій у духовному і соціально-політичному розвитку. З одного боку, наявність давніх демократичних традицій, створення на початку XVIII ст. відомої Конституції П. Орлика, волелюбний дух і глибоке почуття національної гордості нашого народу, здатність і прагнення до незалежності, вистраждані у протистоянні з численними загарбниками, й особливо у тривалій боротьбі з татарськими набігами. З іншого боку, існування України у складі Російської імперії, потім Радянського Союзу, що принесли пригнічення національної своєрідності і політику державного диктату, наклали свій відбиток на характер політико-культурного розвитку нашого суспільства.

В загальному розумінні політична культура – це система знань, уявлень, цінностей і відносин, що функціонують у суспільстві і відтворюються в процесі зміни поколінь. Її можна визначити як обумовлений історичними, соціально-економічними й політичними

чинниками якісний стан політичного життя суспільства, що відбиває рівень освоєння суб'єктом (суспільством, групою, особою) політичних відносин, цінностей і норм, ступінь соціокультурного розвитку людини та міру її активності у перетворенні політичної дійсності.

Вона формує керівні принципи і стилі політичної поведінки, політичні норми й ідеали, що забезпечують єдність і взаємодію інститутів та організацій, надає цілісності й інтегрованості політичній сфері так само, як загальнонаціональна культура надає цілісності й інтегрованості суспільному життю в цілому.

Структурні компоненти політичної культури як багатопланового явища слід розглядати на декількох рівнях: ментально-поведінковому – цінності, норми, способи поведінки; ментально-духовному – ідеологія, наука, елементи політичної психіки та мова; якісного функціонування інститутів та форм політичної взаємодії – елементи культури, парламентаризму, політичного, державного та муніципального управління, конфлікту, співпраці, конкуренції тощо.

Політична культура, згідно з типологізацією Г.Алмонда і С.Верби, поділяється на такі типи: англо-американську, континентально-європейську, до індустріальну, тоталітарну. Крім цього, виділяються ще такі типи політичних культур за участю громадян у політичному житті: патріархальна, підданська, активістська.

У кожному суспільстві політична культура виконує три найважливіші функції. По-перше, вона є засобом організації й показником ступеня розвитку політичного життя суспільства; по-друге, вона є як фактором формування масової політичної свідомості та засобом політичної соціалізації людини; по-третє, вивчення політичної культури дає можливість передбачити динаміку політичного життя.

Сучасній Україні загалом властива прихильність до західноєвропейських політичних цінностей, але помітними є риси ментальності та культури східних народів, зокрема орієнтація на харизматичних лідерів, етатизм, патерналізм, підпорядкованість церкви державі.

Політична культура українського народу на сьогодні ще не є цілісною, бо відсутні окремі її компоненти, а багато з існуючих

мають ще несформований характер. Багато політико-культурних елементів не відповідають національному характеру, традиціям української нації, тобто політичній культурі властива неорганічність.

На сьогоднішній день політична культура України є культурою перехідного суспільства. З одного боку українська політична культура, має оригінальну основу європейського спрямування, наділена активістськими рисами. Такому типу притаманна децентралізація політичної влади на користь органів місцевого самоврядування, активна участь громадян у політиці, усвідомлення громадянином себе як активного учасника політичних процесів і можливостей впливу на ту чи іншу ситуацію. З іншого боку серйозний вплив на формування нашої політичної культури справлявся і з заходу. Ясна річ особливо він позначився на Галичині.

Різниця у прояві окремих елементів політичної культури населення України у регіонах, не випадкова. Вона об'єктивно обумовлена соціально-економічними, історичними, духовними, психологічними, мовними особливостями цих регіонів. І з цим слід рахуватися. Потрібно у свідомості людей прокладати шлях розуміння необхідності згуртування в ім'я подолання кризових явищ у суспільстві та забезпечення докорінних інтересів українського народу.

Будь-які зміни і реформи в суспільстві можуть бути успішними лише за умови їх відповідності світогляду і ціннісним орієнтаціям більшості представників нації.

Ми повинні підійти до усвідомлення необхідності створення базових елементів політичної культури на ґрунті спільного способу життя, мови, навичок, традицій.

Натомість політичні сили, заради корпоративних інтересів, інтересів тих чи інших фінансово-промислових груп, діють за принципом „поділяй і володарюй”. на сьогоднішній день нам характерна висока міра несталості політичної культури, недолуге маніпулювання електоратом, поєднання в один момент вкрай рішучої поведінки громадян з повною апатією, безнадією, пасивністю. Така ситуація виглядає цілком природною з огляду на історичні передумови формування нашої політичної культури, умови загальної економічної і політичної нестабільності в країні.

Аналіз сучасного українського суспільства, політичної культури в ньому показує, що по-перше, є об'єктивна потреба

максимальних зусиль з боку політичних, громадських організацій, всіх громадян до єднання, до підтримки ідей політичного центрризму, а на його засадах до зміцнення та розвитку Української держави. Реальний стан справ у політичній сфері відносин в Україні, який характеризується відсутністю конструктивного діалогу між різними політичними силами центру, по високому рахунку не може задовольнити нікого.

Політична культура, насамперед, повинна сприяти усвідомленню загальноісторичної відповідальності українців як нації, а також вихованню всіх соціальних і етнічних груп у дусі патріотизму, постійному підвищенню значущості суверенної держави та єдності народу України. До того ж політична культура дає можливість виявити прагнення до законності та порядку, до збереження та розвитку специфічних українських традицій. Сьогодні потрібні практичні дії в напрямі заохочення участі молоді у державотворчих процесах, потрібна відповідна молодіжна політика. У процесі виховання суттєве значення має формування індивідуальної свідомості молодого людини, певних почуттів, стійких настроїв, ідей, традицій, що відображають її корінні інтереси.

Основним представником політично свідомого, політично активного населення є середній клас. Представники середнього класу є базою для формування демократичної політичної культури. На сьогодні в Україні ця проблема стоїть дуже гостро.

Наук. кер. – канд. істор. наук, доц. Панченко А.І.

ЛИЧНАЯ ТРЕВОЖНОСТЬ СТУДЕНТОВ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА УСПЕШНОСТЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Минько М.И., студ. гр. МК-51

Что такое тревожность? Тревожность – это постоянно или ситуативно проявляемое свойство человека приходит в состояние повышенного беспокойства, испытывать страх и тревогу в специфических социальных ситуациях, связанных или с экзаменационными испытаниями, или с повышенной эмоциональной и физической напряженностью, порожденной причинами иного характера.